

НОВИНИ

2-28 лютого – обласна Інтернет-олімпіада з офісного програмування на базі комуніального позашкільного навчального закладу «Дніпропетровський обласний центр науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді».

10-12 лютого у Києві на базі Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді відбувся Всеукраїнський конкурс юних зоологів і тваринників. Участь у ньому взяли переможці заочного туру з Дніпропетровського району та Кривого Рогу, які посіли I місце та отримали диплом учасника конкурсу.

19-22 лютого – обласні змагання з автомобільного спорту (трасові моделі) на базі Миської станції юних техніків» Дніпропетровська.

У лютому підбито підсумки змагань, які відбулися в січні, це: • обласний заочний конкурс з комп'ютерної графіки та анімації на базі Дніпропетровського обласного центру науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді; • обласний етап Всеукраїнського юнацького фестивалю «В об'єктиві натураліста» на базі обласного еколого-натуралістичного центру дітей та учнівської молоді. Детальніше – на сайтах: ocntt.dp.ua та www.dneprrunat.dp.ua/.

Тривас:

• **20 лютого-20 березня** – I (заочний) етап і **9 квітня** II (очний) етап обласного конкурсу з астрономії в рамках обласної Виртуальної аерокосмічної школи (ДОЦНТТ та ПТУМ);

• **протягом лютого-квітня** – щорічний обласний конкурс творчості юних журналістів «Юнтелпрес» на тему: «Моменти життя» (Дніпропетровський обласний дитячо-юнацький кіноцентр «Веснянка»).

27 лютого 70 юних науковців Дніпропетровщини презентували свої розробки на обласній виставці

«МИРНИЙ КОСМОС»

Учасниками виставки-конкурсу, яка на Дніпропетровщині проходить вже 34-й рік поспіль на базі Дніпропетровського обласного центру науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді, стали школярі віком від 9 до 17 років.

У день відкриття 70 юних конструкторів і винахідників представили свої роботи у 9 тематичних секціях: «Ракетно-космічна техніка», «Космічна біологія та медицина», «Космічна фізика та астрономія», «Глобальні проблеми людства», «Екологія та космонавтика», «Програмування та обчислювальна техніка», «Лю-

дина, духовність і Всесвіт», «Історія розвитку авіації і космосу», «Космічні науки дослідження».

Четверокурсники з Кривого Рогу, 9-тирічні Антон Русніченко та Андрій Кононенко учасники виставки стали вперше.

У секції «Ракетно-космічна техніка» маленькі дослідники представили свій спільний проект моделі марсіанського космічного модуля «Вулик». Хлопці кажуть, що такий корабель може бути запущений вже у найближчі роки, а поки що Антон і Андрій планують працювати над удосконаленням аварійних систем свого космічного шатлу.

«Вулик» створено для першого поселення людей на Марсі та для розробок там корисних копалин. Наша модель складається з монтажної платформи, блоку космічного модуля «Вулик» і ван-

тажних транспортних елементів корабля «Пасічник». Для кожного відділення необхідна буде окрема група екіпажу. Треба ще попрацювати над системою аварійного порятунку

ДОСЛІДЖЕННЯ СИЗИХ ГОЛУБІВ

принесли криворізькому школяру перемогу у Всеукраїнському конкурсі

У фіналі Всеукраїнського першості юних зоологів і тваринників взяли участь близько 70 школярів із різних регіонів країни.

Підбиття підсумків змагання проходило 10-12 лютого у Київському національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді.

Одинадцятикласник СЗШ № 126 Кривого Рогу Роман Потапенко презентував своє дослідження у секції «Зоологія». Його роботу з «Виявлення територіальних відмінностей у характері забарвлення сизих голубів у міських умовах» конкурсне журі визнало гідною і місця. Юному зоологу вручили почесний диплом переможця та цінний подарунок.

У секції «Тваринництво» учениця 11 класу Олександрівської СЗШ Дніпропетровського району Анастасія Жуковська презентувала на-

укову працю на тему: «Ефективність лікування та профілактика гастроентериту поросят за впливу фітопрепарату в умовах ПрАТ «Агросоюз» Синель-

20 лютого на базі ЦДЮТ «Ріднокрай» Кривого Рогу відбувся міський конкурс професійної майстерності педагогів-організаторів

«ВИТІВНИК – 2015»

Міський конкурс «Вітвіник» проводиться для виявлення та підтримки молодих, творчо працюючих педагогів-органі-

заторів загальноосвітніх навчальних закладів, поширення кращого досвіду, підвищення професійної майстерності, стимулювання творчого пошуку, оригінальних форм організації змістового дозвілля дітей і підлітків.

До участі в конкурсі залучалися переможці районних етапів: педагоги-організатори загальноосвітніх навчальних закладів міста зі стажем роботи до 5 років на посаді, які не брали участь у зазначеному конкурсі на міському рівні у минулих роках.

Програма складалася з таких конкурсів: «Театралізована візитка» (2 хв.), «Музична гра із залом» (3 хв.), «Імпровізація» (5 хв.) – проведення командної гри з наданням ревізиту, згідно із жеребкуванням під час програми.

До складу компетентного журі конкурсу увійшли: М.Ю. Дудник-Тігаренко, методист КЗ «Інноваційно-методичний центр» С.В. Поляков, директор ЦДЮТ «Ріднокрай» Інгульського району; О.П. Іваненко, методист по роботі з дітьми об'єднаннями МІДЦЮТ «Горицвіт»; В.М. Штиленко, завідувач організаційно-масо-

вим відділом ЦДЮТ «Дружба» Довгинцівського району; О.В. Скляр, заступник директора з навчально-виховної роботи КЗШ № 26 Держинського району; К.Ю. Цимбаліст, культурорганізатор ЦДТ «Дивосвіт» Жовтневого району; Н.В. Венікова, педагог-організатор КЗШ № 11 Саксаганського району.

Враховувались такі критерії оцінювання: новизна, оригінальність і сучасність матеріалу; вміння захопити аудиторію до участі в грі та відібрати гравців, чіткість пояснення правил гри та перехід до неї; створення яскравого емоційного фону для гри; різноманітність ігрових прийомів; художнє оформлення, ревізит; сценічна культура,

мова; врахування вікових особливостей дітей. Журі визначило переможців і нагородило грамотами управління освіти і науки виконкомом Криворізької міської ради педагогів-організаторів ЗНЗ міста. Серед них:

I – Яна Дорош, Криворізька педагогічна гімназія Довгинцівського району;

II – Марина Мітюк, КЗШ № 124 Саксаганського району;

III – Ганна Станіславова, КНТЛ № 16 Держинського району.

У номінаціях кращими визнані: Людмила Чернова, КЗШ № 99 Інгульського району; Анастасія Вороненко, КЗШ № 36 Жовтневого району; Катерина Макогон, КСЗШ № 20 Центрально-Миського району; Ольга Туравіна, КЗШ № 110 Тернівського району.

ДОБА КОЗАЦЬКА

... Важко встановити, коли виник хутір, який розрісся до села Олександрівки, і лише в другій половині ХХ ст. отримав статус селища з назвою Самарівка. Можна припустити, що він постав тут десь наприкінці ХVIII – на поч. ХІХ ст., бо, судячи з історичних джерел, сусідню Мануйлівку (район сучасного проспекта Воронцова) було засновано козаками 1744 року. У документах Катеринославської Духовної Консисторії (1722-1897) згадується про те, що хутір Олександрівка розташований «у 5 верстах» від Мануйлівки, і мав «7 дворів, місцевість низинна, вогк». А якщо звернутися до Метричних книг обласного архіву, то там ми натрапляємо на дату народження Костянтина Лукича Нероди – 1812 р., а в нього ще й – батько Лука, чоловік тамтешній, то логічно припустити, що хутір виник ще під кінець 1800 років. Отже, з цього випливає, що у 2015 році Самарівці виповниться, як мінімум, 200 років з гаком. Це майже збігається із заснуванням у цих місцях німецької колонії. Але ж, можливо, тут до того колись існував і козацький зимовик, тоді дата могла бути ще давнішою.

Самарівка починалася з хутора. Ймовірно, що на початках він не мав назви. З розповіді Катерини Іванівни Гаркуші (дівоче прізвище – Нерода), 1921 р.н., а та чула від своєї матері Марини Пантелеймонівни Нероди (у дівоцтві – Коваль), 1885 р.н., що колись сюди, напевне після зруйнування Запорозької Січі, як у свою вотчину, навідувалася пані, яка на старість стала слабоумною, але була багатію. І коїла вона дивні речі: наказувала витягувати перед будинком щось схоже на балию чи сучасну ванну, та й бавилася золотом і коштовностями, що їх було наспіано на дно. Звідти ніби походить назва хутора Золоте Дно, або Золотий.

Вперше ми натрапляємо на назву хутора Золотий (у лещо перекрученому вигляді, що й не дивно) у доповіді, яку склав міський секретар М. Володимиров з нагоди першого століття Катеринослава для Катеринославської міської управи. Її виголосили під час урочистого засідання 9 травня 1887 р. Зокрема, у ній говориться: «... Наглядний пример этому представлял Йозефсталь 1845 г., когда высокая вода затопила всю колонию и буквально все жители переселились временно, до спада воды, в другие места: ни одной хаты не осталось не затопленной. Второй пример, но не в такой степени, был с такой же колонией в 1877 году, когда около половины селения также стояло в воде и между колонией и Золотой (Александровкой), где ездят обыкновенно на колесках, ходили паромь».

Ще раз зустрічаємо цю назву у Метричних книгах за 1911 рік, коли в Нероди Івана Никифоровича і Марини Пантелеймонівни з хутора Золотого (підкреслення наше. – М.Д.) Підгороднянської волості Новомосковського повіту народився син Іван [ф. 193 оп. 1 4 доп. стр. 22].

Хутір Золотий (чи Золоте Дно) започаткували три сім'ї – Нероди, Чайки Шамрай, а в кінці ХІХ ст. до них приєдналися ще велика родина Минаків із Новомосковська та Шуліки.

САМОДЕРЖАВСТВО

... Якщо зважати на те, що німці-колоністи мешкали в Йосипівці (Йозефсталь) аж до 1941 року, то, це поселення колоністів проіснувало загалом 152 роки.

Йозефсталь розташована за 16 км від губернського центру і за 13 км від Новомосковська. На хуторі, який межував із нею, з часом з'явилися заможні хазяї. Серед них –

«САМАРІВКА НА ТЛІ ІСТОРІЇ»

Книга написана на основі матеріалів Дніпропетровського державного обласного архіву, праць відомих у минулому діячів України та зарубіжжя, а також дніпропетровських та вітчизняних учених.

У книзі обсягом 150 сторінок вперше простежується історія населеного пункту, який існував у безпосередній близькості до Катеринослава-І (далі – німецька колонія Йозефсталь), тобто від кінця ХVIII ст. до нинішніх часів. Спочатку це був хутір Золотий, потім – село Олександрівка і нарешті – селище Самарівка Індустріального району Дніпропетровська.

«Самарівка на тлі історії» отримала апробацію на науково-практичній, історико-красназничій конференції «Історія міста Новомосковська, його околиць та поселень Нижнього Присамар'я», а також під час «круглого столу», організованого керівництвом Індустріальної у місті ради 25 липня 2014 р., з нагоди 45-річчя утворення Індустріального району.

Розлоге інтерв'ю з автором цього проекту М.О. Долгим з приводу книги вміщено на сторінках часопису «Вісті Придніпров'я» за 12 червня 2014 р.

На цю книгу є рецензії, завірена головою правління Дніпропетровської обласної організації Національної спілки красназвичів України І.О. Кочергіним від 15 липня 2014 р.

У канву тексту вплетені спогади старожилів, фото, починаючи з ХІХ ст., зокрема документи з фондів Центрального державного архіву Санкт-Петербурга.

Книга «Самарівка на тлі історії» адресується красназвням, історикам, небайдужим мешканцям нинішньої Самарівки і усім людям щоб відновити зв'язок поколінь та відтворити історичну пам'ять, а також навчальним закладам та бібліотечним мережам. Наводимо декілька уривків з цієї книги.

Чайка Семен Маркович, Чайка Харитон Устимович, Чайка Єлисей Андрійович та Минаков Іван Єгорович (Георгійович). Останньому, може, трохи пощастило, бо не дожив до розкуркулення.

Вони мали багаті господарства. Скажімо, Минаки володіли дубовими угіддями і (зверніть увагу!) отарами овець. Єгор (Георгій) Михайлович жив із сином Яковом на Старій Огрині й був купцем 2-ї гільдії та 11 років обирався старостою церкви Святого Миколая і за це мав нагороду: золоту медаль і похвальний лист, як викарбовано церковно-слов'янськими літерами на мармуровому надгробку (там, у дворі за церквою і досі є надгробки його і дружини Ганни). До речі, місцевість розташована на пісках. Там, де Шиянка впа-

Оскільки Йозефсталь була розташована на острові, то для зв'язку із землею було споруджено три невеликі греблі-переправи: одна – у районі нинішніх дач, там, де височила козацька могила; друга – навпроти хутора, де жили і живуть Рябинські, та третя – недалеко від селища Шевченкового. Біля останньої курсував ще й пором до Рибальського, там, де зараз Нова Огринь, а точніше Ксенівка.

На 1914 р. у Йозефсталь, де проживало 1553 мешканці, було три вітряки, дві кірхи: лютеранська, яку відвідували 503 вірних, і менонітська, яку відвідувало 45 парафій. (Уявляєте, як на всю округу лунали дзвони!). Діяла одна школа і бібліотека, працювало 5 кузень. А навколо було 83 десятини лісу!

Цікаво, що німець С. Контеніус зініціював тут розвиток шовкопряду для продажу шовку-сірця (за 1 фунт, що дорівнював 409,5 г, платили 16 карбованців!).

Про високий рівень розвитку всіх інфраструктур поселення, у т.ч. і в сільському господарстві свідчать погодні я худоби, зокрема коней було 505, корів – 401, а у 1921 р. було навіть 4 воли. Після 1917 р. всі показники по Йозефсталь неухильно почали знижуватися.

ДИКТАТУРА ПРОЛЕТАРИАТУ:
ЗБРОЙНИЙ ОПІР
НОВОМУ РЕЖИМУ

Селяни чинили опір радвладі. 1918 року навіть з хутора Олександрівки декілька чоловіків воювали у 1918 р. у загоні отамана Федора Сторубля з Мануйлівки (як правило, радянська влада всіх борців за волю України намагалася очорнити, називаючи їх бандитами; недалеко від них відійшло й нинішнє керівництво Російської Федерації у ставленні до теперішніх українців), а інші співчували їхній боротьбі. З документів дізнаємося прізвища хуторян-повстанців. Так, Шамрай Марко Федорович і Шамрай Павло Данилович були в загоні командирами. У цьому ж загоні, який боровся за самостійну Україну, воював і один з моїх дідів Сергій Іванович Минак (пізніше він 5 місяців воював проти червоних у 1919 р. в армії

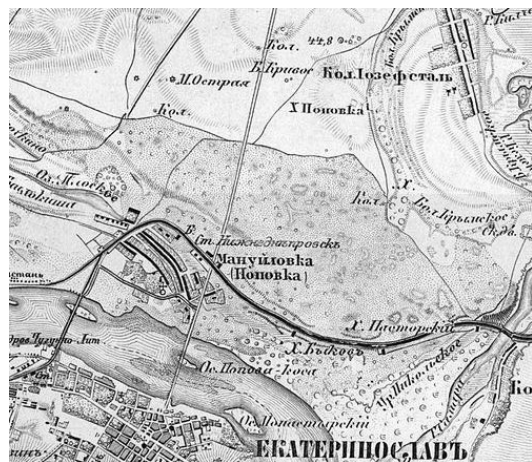

1910 рік. У гостях у великій родині Минаків Івана Єгоровича та Євдокії французькі ділові люди

дає у Дніпро, відбулася знаменита січа між турками і козаками-переможцями Івана Сірка. Ще на початку ХХ ст. місцеві люди знаходили в кичугах свідчення того, що залишилося після тієї битви, і людські кісточки.

Брат Єгора Дей (Юхим) Михайлович Минаков був купцем 1-ї гільдії і з 1864 по 1876 рр. обирався міським головою Катеринославської Думи. Його разом із трьома синами піднесли до рангу «Потомственных Почесних Громадян міста». У 1871 р. спільно з братом Денисом і сином він заснував фірму з торгівлі лісом «Дей, Денис і Михайло Минакови».

Фактично люди оселилися на острові (старожити іноді ще й так називали), який через протоку Кримку межував з нашим тоді ще хутором Золотим. Треба наголосити, що деякі дослідники ототожнюють хутір Олександрівку з Йосипівкою. Це не відповідає дійсності, бо це різні населені пункти.

Лівобережжя сучасного Дніпропетровська на карті ХІХ ст.

Денікіна, але під Синельниковим потрапив у полон). Ті самі документи свідчать, що він разом з Миколою Федоровичем Неродою нібито проводив агітацію проти вступу до колгоспу. Але радянський режим вимагав чергових жертв, і кривокерність його була невимірююю.

До «ворогів народу» долучили й колишніх «петлюрівців» та активних «українських націоналістів» Жилу Григорія Ларіоновича та Шинкаренка Саву Івановича. Навряд чи вони знали, що таке націоналізм. Це були звичайні патріоти своєї землі. Певно ж, під тортурами на допитах їх змусили написати те, чого вимагало слідство. Ось свідчення Минака С.І.: «По своєму уряду я – український націоналіст з самого начала Соввласти. Я был активным ее противником, и по день ареста не прекращал борьбу за отделение Украины от СССР»... [фр 6478, оп. 2 спр. 85].

У 1920 р. молодий Микола Минак мав намір воювати у складі врангелівського війська рядовим, але мати пішла до Половиці в розташування військової частини і відкупила його. Щоправда, перед чим як покарання йому «вспалили» шомполів...

За оцінкою старшого наукового співробітника відділу історії України 20-30-х років, кандидата історичних наук Людмили Гриневич «абсолютна більшість селян виявляла неохочість до влади». Такий висновок зроблено на підставі статистичних зведень, які отуovalo ОПТУ до вищого керівництва. Тільки в 1930 році (на той час ОПТУ вже «розкуркулило» та депортувало близько 11 тисяч потенційних організаторів заворушень) в Україні було зафіксовано майже 4 тисяч повстань, у яких взяли участь мільйон осіб!

У статистичних даних бачимо, що серед охоплених масовими виступами по всій Україні 16 округ, зокрема і Дніпропетровська...

Микола ДОЛГОВ,
кандидат філологічних наук,
член Дніпровського
генеалогічного товариства

Річка Кільчень в районі Самарівки

Моє Тридцятіро'я

4 • 45 років тому (1970 р.) у Дніпропетровську відкрито *обласну бібліотеку для юнацтва імені Михайла Сестова*.

7 • 115 років тому (1900 р.) у Катеринославі вийшов перший номер нелегальної робітничої газети «*Ювілейні робітничі*». Припинила існування 1903 р.

9 • 105 років тому (1910 р.) народилася **Галина Ісааківна Мазепа-Коваль**, українська та венесуельська художниця, ілюстратор, графік-модерніст, дитинство якої минуло в Катеринославі. З 1921 р. на еміграції. Померла 30 червня 1995 р.

13 • 145 років тому (1870 р.) народився видатний український архітектор, скульптор, художник **Олексій Якович Сокіл**. Тривалий час мешкав у Кам'янському (Дніпродзержинську). Автор пам'ятника «Прометей розкутий» (відкритий 7 листопада 1922 р.). Помер 23 вересня 1939 р.

75 років тому (1940 р.) у сел. Карнаухівка поблизу Дніпродзержинська народився **Петро Євстахійович Куценко**, скульптор. Працює в галузі монументальної та декоративної скульптури.

14 • 235 років тому (1780 р.) освячено новозбудовану дерев'яну церкву Преображення Господнього в слободі Волоській (сучасне с. Волоське Новоолександрівської сільради Дніпропетровського району).

18 • 125 років тому (1890 р.) у Катеринославі народився **Володимир Михайлович Корецький**, український вчений-юрист, фахівець у галузі міжнародного права і загальної історії держави та права, академік Академії наук УРСР з 1948 р. В 1960-1970 рр. був членом Міжнародного суду ООН в Гаазі. Помер 25 липня 1984 р.

21 • 110 років тому (1905 р.) у с. Гулялівці Новомосковського району народився **Георгій Аврамович Невечеря**, художник. Викладав у Дніпропетровському художньому училищі в 1936-1952 рр. Відомий у галузі побутового жанру та пейзажу. Помер 19 листопада 1968 р.

23 • 270 років тому (1745 р.) народився **Іван Єгорович Старов**, російський архітектор. З 1790 р. працював у Катеринославі, склав проект планування міста, спорудив палац Г. Потьомкіна. Помер 17 квітня (5 – за ст. ст.) 1808 р., похований у Петербурзі.

25 • 240 років тому (1775 р.) створена **Азовська губернія**, до складу якої належала лівобережна частина сучасної Дніпропетровської обл. Існувала до 1783 р., коли була об'єднана з Новоросійською губернією в Катеринославське намісництво.

26 • 230 років тому (1785 р.) освячено новозбудовану дерев'яну Петро-Павлівську церкву слободи Петровської (сучасне с. Петровське Привільнянської сільради Солонянського району).

55 років тому (1960 р.) у Дніпропетровську відкрито *кінотеатр «Факел»*.

28 • 75 років тому (1940 р.) народилася **Людмила Володимирівна Тверська**, мистецтвознавець, член НСХУ. Багато років очолювала Дніпропетровський художній музей.

Календар підготувала **Ярина ГОЛУБ**, завідувачка красознавчого відділу обласної універсальної наукової бібліотеки

1 • 120 років від дня народження **Андрія Петровича Ковалівського** (1895-1969), українського історика-сходознавця і етнографа.

2 • 250 років від дня народження **Тимофія Федоровича Осиповського** (1765-1832), російського й українського математика та філософа-раціоналіста. Учитель М.В. Остроградського.

170 років від дня народження **Івана Павловича Пулюя** (1845-1918), українського фізика, електро-техніка, винахідника, організатора науки, громадського діяча.

125 років від дня народження **Костянтина Сергійовича Малюкевича** (1890-1937), українського церковного діяча, єпископа УАПЦ.

3 • 280 років від дня народження **Ігнація Красінького** (1735-1801), польського письменника, поета, драматурга і публіциста, діяча культури польського Просвітництва.

75 років тому (1940) створено **Комітет Українців Канади** (КУК) з осередком у м. Вінніпег, провінція Манітоба. (Нині – Конгрес Українців Канади).

125 років від дня народження **Тимофія Даниловича Страхова** (1890-1960), українського вченого в галузі мікології та фітопатології, педагога, члена-кореспондента АН УРСР з 1948 р.

125 років від дня народження **Леоніда Костянтинівича Коровицького** (1890-1976), українського терапевта, інфекціоніста.

70 років від початку проведення в Ялті (4-11 лютого 1945) **Кримської конференції** керівників країн антигітлерівської коаліції – СРСР, США та Великобританії.

5 • 100 років від дня народження **Роберта Гофстедтера** (1915-1990), американського фізика-експериментатора, лауреата Нобелівської премії в галузі фізики (1961).

350 років від дня народження **Анни Стюарт** (1665-1714), королеви Англії, Шотландії та Ірландії з 1702 р. (після об'єднання Англії та Шотландії 1707 р. – Великої Британії та Ірландії).

120 років від дня народження **Пола Бретта** (1895-1976), американського дієтолога, піонера руху за здоровий спосіб життя у США.

220 років від дня перейменування (1795) порту Хаджибей на **Одесу**. В указі про заснування Вознесенської губернії згадано «місто Одеса, яке татари Хаджибейм називають», прислане до Тираспольської округи.

130 років від дня народження **Сінклера Льюїса** (1885-1951), американського письменника, першого в США лауреата Нобелівської премії з літератури (1930).

120 років від дня народження **Юліановича Кульчицького** (1895-1980), українського філософа, психолога, соціолога, громадського і освітнього діяча (Франція).

Лютий

150 років від дня народження **Еріха Дагерберга фон Дригальського** (1865-1949), німецького географа, геофізика, полярного дослідника.

150 років від дня народження **Стелли Патрік Кембелла** (справж. – Беатріс Стелла Таннер) (1865-1940), англійської актриси.

100 років від дня народження **Бориса Федоровича Андрєєва** (1915-1982), російського кінорежисера.

125 років від дня народження **Бориса Леонідовича Пастернака** (1890-1960), російського поета, прозаїка, перекладача, лауреата Нобелівської премії з літератури (1958).

120 років від дня народження **Василя Вишиваного** (справж. – Вільгельм Франц фон Габсбург-Лотрінген (1895-1948), українського військового діяча, полковника Легіону Українських Січових Стрільців, політика, дипломата, поета, австрійського архієпископа (єрцгерцога) з династії Габсбургів.

75 років тому (1940) у Кракові створено **Револьюційний провід ОУН** на чолі з Степаном Бандерою.

75 років тому (1940) радянські каральні загони розпочали **депортацию населення західних областей України**, що охопила 220 тисяч осіб.

150 років від дня народження **Василя Стефановича Кульженка** (1865-1934), українського видавця, культурного діяча, педагога.

350 років від дня народження **Рудольфа Якоба Камерера** (1665-1721), німецького лікаря, ботаника.

150 років тому (1865) Д.І. Менделєєв захистив докторську дисертацію **«Про сполуки спирту з водою»**, де виклав основні засади науки про розчини.

120 років від дня народження **Анатолія Галактионівича Петрицького** (1895-1964), українського живописця і театрального художника.

150 років від дня народження **Григорія Львовича Любомирського** (1865-1937), українського музикознавця, педагога, композитора.

140 років від дня народження **Теодора Рожанковського** (1875-1970), українського вченого, судді, правника, політичного і військового діяча, першого команданта УСС.

130 років від дня народження **Володимира Дмитровича Ковалія** (1885-1927), українського вченого-агронома, лідера кооперативного руху, одного із засновників Центральної Ради, її скарбника.

150 років від дня народження **Єгора Івановича Орлова** (1865-1944), українського хіміка-технолога, академіка ВУАН з 1929 р.

125 років від дня народження **Семена Семеновича Богатирьова** (1890-1960), українського і російсь-

кого музикознавця, композитора і педагога.

225 років від дня народження **Антоніо Шімзера** (1790-1838), австрійського та українського скульптора. Із 1812 р. жив і працював у Львові.

275 років від дня народження **Джамбаттіста Бодоні** (1740-1813), італійського друкаря, видавця, художника-шрифтовика і гравера.

170 років від дня народження **Джорджа Кенна** (1845-1924), американського журналіста, мандрівника, письменника, автора книг про Сибір і письмемника засланця.

130 років від дня народження **Юрія Жевченка** (1885 – бл. 1938), українського церковного діяча, єпископа УАПЦ.

360 років від дня народження **П'єтро Джаованні Гварнері** (1655-1720), італійського скрипкового майстра, старшого сина Андреа Гварнері.

270 років від дня народження **Алессандро Джузеппе Антоніо Анастасіо Воллі** (1745-1827), італійського фізика, хіміка і фізіолога, одного з творців науки про електрику. Сконструював першу електричну батарею – Воллієв стовп.

190 років від дня народження **Мора Йоккаї** (1825-1904), угорського письменника, публіциста, театрального критика, видавця, громадського та політичного діяча.

160 років від дня народження **Льва (Левка) Платоновича Смирєнка** (1855-1920), українського вченого, помолога і плододова.

150 років від дня народження **Георгія Миколайовича Висоцького** (1865-1940), українського вченого в галузі лісівництва, грунтознавства, геоботаники, академіка АН УРСР з 1939 р.

100 років від дня народження **Марії Квітківської** (1915-1994), української громадської діячки, соціолога, голови Всевітньої федерації українських жіночих організацій у 1982-1992 рр.

160 років від дня народження **Ганни Петрівни Затиркевич-Карпинської** (1855-1921), української актриси.

110 років від дня народження **Уласа Олексійовича Самчука** (справж. – Данильчук) (1905-1987), українського письменника, журналіста і публіциста (Канада).

Міжнародний день рідної мови. Проголошений на XXX сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, відзначається щорічно з 2000 р.

200 років від дня народження **Жана-Луї-Ернеста Мессоньє** (1815-1891), французького живописця.

180 років від дня народження **Михайла Йосиповича Микешина** (1835-1896), білоруського і російського скульптора та графіка, ілюстратора творів Т. Шевченка, автора проекту пам'ятника Б. Хмельницькому в Києві.

150 років від дня народження **Федора Захаровича Омельченка** (1865-1924), українського мікробіолога, патоморфолога, агропатолога, академіка ВУАН з 1921 р.

120 років від дня народження **Генріка Карла Петера Дама** (1895-1976), дансько-

го біохіміка та фізіолога, лауреата Нобелівської премії в галузі фізіології і медицини (1943).

110 років від дня народження **Дмитра Васильовича Нігиченка** (псевд. – Дмитро Чуб) (1905-1999), українського педагога, письменника, літературознавця, громадського діяча (Австралія).

560 років від дня народження **Йоганна Рейхліна** (1455-1522), німецького філолога, письменника, філософа і гуманіста.

175 років від дня народження **Августа Бебеля** (1840-1913), діяча німецького і міжнародного робітничого руху, одного з засновників і керівників німецької соціал-демократії та II Інтернаціоналу.

125 років від дня народження **Віктора Мусяйовича Коровинського** (1890-1949), українського живописця.

330 років від дня народження **Георга Фрідріха Генделя** (1685-1759), німецького композитора, органіста, диригента епохи бароко. Тривалий час жив у Великобританії.

125 років від дня народження **Костя Кислевського** (1890-1974), українського мовознавця і педагога (США).

150 років від дня народження **Івана Львовича Липи** (1865-1923), українського письменника і громадсько-культурного діяча, лікаря. Співавторник таємного товариства «Братство тарасівців».

130 років від дня народження **Честера Вільяма Німіца** (1885-1966), американського адмірала. 2 вересня 1945 р. від імені США прийняв капітуляцію Японії.

110 років від дня народження **Павла Павловича Вірського** (1905-1975), українського балетмейстера. 1940 р. заснував Ансамбль української пісні і танцю (нині – Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П.П. Вірського).

130 років від дня народження **Миколи Івановича Федюка** (1885-1962), українського живописця, майстра пейзажу.

140 років від дня народження **Володимира Петровича Філатова** (1875-1956), українського офтальмолога та хірурга, академіка АН УРСР з 1939 р. Засновник і перший директор (у 1936-1956 рр.) Інституту очних хвороб і хірургічної терапії НАМН України (Одеса).

180 років тому вийшло в світ перше видання **«Калевали»**, карело-фінського народного епосу про подвиги і пригоди героїв казкової країни Калева, обробку якого здійснив Еліас Леннрот.

125 років від дня народження **Осіпа-Романа Йосафатовича Сорохтея** (1890-1941), українського живописця, графіка і карикатуриста.

У лютому вивисноється:

160 років від початку (1855) **Київської козаччини**, масового антикріпосницького руху селян під час Кримської війни 1853-1856 рр. Розпочався у Васильківському повіті, охопив 8 із 12 повітів Київської губернії (понад 500 сіл), а також Конопотський повіт Чернігівської губернії.

ЗАСНОВНИК ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» — ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ОБЛАДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Редакційна колегія: В.М. ВАСИЛИНЕНКО, О.І. ДЕМЧИК, В.Г. ДОЛГОПОЛІЙ, С.Г. КРАМАРЕНКО, М.І. РОМАНЕНКО

Головний редактор З.В. МАРЧИШИНА
Заступник редактора С.А. ШУЛЬГА
Фотокорі: Г.Г. та А.Г. КРЮЧЕНКИ.
Дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО»: gdjerele.jimdo.com

Свідоцтво про реєстрацію ДП № 66 від 13.12.1993.
Формат А 3. Друк офсетний.
Обсяг 1,6 ум. др. арк.

Адреса редакції: 49006, Дніпропетровськ, вул. Свердлова, 70, к. 216.
Телефон/факс: 732-47-61, 732-48-48.

E-mail: GDJerele@yandex.ru